10. SINIF FELSEFE · 3. ÜNİTE

Varlık Felsefesi · Etkinlik Föyü

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

Etkinlik 1 · Hangi kavram?

Her durumun hangi kavrama örnek olduğunu yaz: fenomen, idea, madde, oluş, öz, töz, varoluş.

1. Bir üçgenin rengi ve büyüklüğü ne olursa olsun üç kenarlı olması.	
2. Demiryolu raylarının uzakta birleşiyormuş gibi görünmesi; rayların gözümüzde beliren bu hâli.	
3. Var olmak için başka hiçbir şeye ihtiyaç duymayan temel varlık.	
4. Bir kum saatindeki kumun yer kaplaması ve tartıda bir ağırlığının olması.	
5. Hiçbir çizimin tam olarak yakalayamadığı, yalnızca akılla kavranan kusursuz daire.	
6. Bir tohumun filizlenip fidana, sonra ağaca dönüşmesi.	
7. Bir gencin "Kim olacağıma kendi seçimlerimle karar veriyorum." demesi.	

Etkinlik 2 · Bilim mi, felsefe mi?

Her sorunun bilimin mi felsefenin mi sorusu olduğunu yaz ve tek cümleyle gerekçelendir.

1. Kimse algılamasa da bir şey var olmaya devam eder mi?	
2. Suyun kaynama noktası yükseklikle nasıl değişir?	
3. Gerçek olan, gördüğümüz mü yoksa görünenin ardındaki mi?	
4. Var olan her şey maddeden mi ibarettir?	
5. Hücre zarı hangi moleküllerden oluşur?	
6. Bir yıldızın ışığı Dünya'ya kaç yılda ulaşır?	

felsefesinifi.com

Etkinlik 3 · Hangi akım?

Her ifadenin hangi akıma yakın olduğunu ve hangi probleme (varlık var mıdır? / varlık nedir?) cevap verdiğini yaz.

Aşağıdaki cümleler örnek olarak yazılmıştır, alıntı değildir.

1. "Bir şeyi anlamak için onun bilincimde nasıl belirdiğine bakmalıyım."	
2. "Duygularımız da düşüncelerimiz de bedenimizdeki maddi süreçlerden ibarettir."	
3. "Varlığın var olduğu açıktır; asıl mesele onun ne olduğudur."	
4. "Kimse belirli bir amaçla doğmaz; kim olacağını yaptıklarıyla kendisi belirler."	
5. "Var olduğu söylenen hiçbir şey yoktur; olsa bile onu bilemezdik."	
6. "Hiçbir an bir öncekinin aynısı değildir; var olan her şey değişim hâlindedir."	
7. "İnsan, düşünen ama yer kaplamayan bir yanla yer kaplayan ama düşünmeyen bir yandan oluşur."	
8. "Gördüğümüz her şey, yalnızca akılla kavranan asıl örneklerin kopyasıdır."	

Etkinlik 4 · Kimin görüşü?

Her ifadenin hangi filozofun görüşünü yansıttığını yaz: Aristoteles, De La Mettrie, Gorgias, Hegel, İbni Sina, Whitehead.

Aşağıdaki cümleler örnek olarak yazılmıştır, alıntı değildir.

1. "Her durum kendi karşıtını taşır; çatışmalarından yeni bir durum doğar ve değişen şey tindir."	
2. "Bu sabahki kahvaltı bir olaydır ve bir daha asla aynı biçimde yaşanmayacaktır."	
3. "Bir şey olsa bile onu bilemezdik; bilsek bile başkasına anlatamazdık."	
4. "Birbirinden farklı bütün ağaçlara 'ağaç' dememizin sebebi, hepsinin aynı öze sahip olmasıdır."	
5. "Varlığı kendinden olan tek bir varlık vardır; öteki her şeyin varlığı olasılık dâhilindedir."	
6. "Düşünmek de istemek de bedenin işleyişidir; insan, parçaları birbirine bağlı bir düzenektir."	

felsefesinifi.com

Etkinlik 5 · Hegel mi, Marx mı, ikisi de mi?

Her ifadenin yanına Hegel, Marx ya da ikisi de yaz.

1. Asıl gerçeklik tindir.	
2. Değişimi tez, antitez ve sentez süreciyle açıklar.	
3. Var olan her şeyin temelinde madde vardır.	
4. Diyalektik idealizmin temsilcisidir.	
5. Toplumdaki çatışma, toplumsal değişimin itici gücüdür.	
6. Tin özüne tarih, sanat, din, felsefe ve hukuk gibi alanlarda geri döner.	

Etkinlik 6 · Kısa bir konuşmayı incele

Metin incelemenin beş adımını sırayla uygula. (Konuşma örnek olarak yazılmıştır, alıntı değildir.)

> Ece: Odadan çıktığımda masam hâlâ orada mı? Bilmiyorum, çünkü artık onu görmüyorum.
> Can: Ama geri döndüğünde onu hep aynı yerde buluyorsun. Demek ki sen bakmasan da masa var olmaya devam ediyor.
> Ece: Belki de yalnızca baktığımda var oluyor. Bunu nasıl ayırt edebilirim ki?

1. Kavramlar	
2. Problem	
3. Argüman	
4. Gerekçe	
5. Eleştirel değerlendirme	

felsefesinifi.com

Cevap Anahtarı

Etkinlik 1 · Hangi kavram?

1. Öz
2. Fenomen
3. Töz
4. Madde
5. İdea
6. Oluş
7. Varoluş

Etkinlik 2 · Bilim mi, felsefe mi?

1. Felsefe: varlığın kendisini sorgular
2. Bilim: gözlem ve deneyle cevaplanır
3. Felsefe: görünüş ile gerçekliği ayırır
4. Felsefe: varlığı fiziksel dünyayla sınırlamaz
5. Bilim: varlığın tek bir yönünü inceler
6. Bilim: ölçülerek cevaplanır

Etkinlik 3 · Hangi akım?

1. Fenomenoloji · varlık nedir?
2. Materyalizm · varlık nedir?
3. Realizm · varlık var mıdır?
4. Varoluşçuluk · varlık nedir?
5. Nihilizm · varlık var mıdır?
6. Oluş felsefesi · varlık nedir?
7. Düalizm · varlık nedir?
8. İdealizm · varlık nedir?

Etkinlik 4 · Kimin görüşü?

1. Hegel
2. Whitehead
3. Gorgias
4. Aristoteles
5. İbni Sina
6. De La Mettrie

felsefesinifi.com

Etkinlik 5 · Hegel mi, Marx mı, ikisi de mi?

1. Hegel
2. İkisi de
3. Marx
4. Hegel
5. Marx
6. Hegel

Etkinlik 6 · Kısa bir konuşmayı incele

1. Varlık, algı, bilgi
2. Algılanmayan bir şey var mıdır, bunu nasıl bilebiliriz?
3. Can: Sen bakmasan da masa var olmaya devam eder.
4. Masa her dönüşte aynı yerde bulunur.
5. Açık uçlu (örnek): Masanın aynı yerde bulunması, bakılmadığı sürede de var olduğunu kesin olarak kanıtlar mı? Ece'nin itirazı bu gerekçenin yeterliliğini sorgular.

felsefesinifi.com